

Nieuw begin

Een nieuw seizoen lonkt. Net als het begin van het nieuwe jaar begint dat voor velen met goede voornemens. In de sportschool waar ik kom, merk je dat in het zwembad. Het is een 25 meter-bad met niet al te veel ruimte. Er kunnen zes mensen baantjes trekken en dan is het vol. Voor de zomer was er op bepaalde tijdstippen plek genoeg, maar nu aan het begin van het nieuwe seizoen is het dringen gebazen. Blijkbaar heeft iedereen zich voorgenomen om meer te gaan bewegen. Zo zie ik nu regelmatig mensen achter elkaar aan zwemmen. Wat mij betreft mag het snel oktober zijn. Want zo gaat het meestal met goede voornemens: die slijten nogal snel. Al blijven er gelukkig ook altijd mensen over die het volhouden.

Wat is dat in de mens om steeds opnieuw te willen beginnen? Een tafel of stoel en zelfs een dier doet dat niet. Blijkbaar schuilt er in de mens een

zekere onrust. Is het een streven naar volkomenheid of harmonie? Mensen doen het vaak intuïtief: voor een andere weg kiezen of zo nu en dan proberen om het helemaal anders te doen.

In de traditie van Tora en Evangelie is dit een belangrijk thema. Het wordt aangeduid met het Griekse woord *metanoia*, dat ‘van *gedachten* veranderen’ betekent. Ooit werd dat vertaald als ‘bekering’. Ommekeer is een betere vertaling. Zoals je bij het wandelen op vakantie plotseling een heel andere weg kunt kiezen en je letterlijk kunt omkeren, zo kun je dat ook in je leven doen. Als mens, maar ook als samenleving.

In het Hebreeuws is het woord dat hiervoor wordt gebruikt *sjoev*, waarin de nadruk ligt op het anders gaan *doen* van de dingen. In de Hebreeuwse taal zijn werkwoorden meer in beweging dan in het Grieks. In het joodse denken zit dadendrang, maar ook een zekere dynamiek die de Grieken vreemd was. De godsnaam *Jahwe* vertaalden de Grieken met ‘het Zijn’, terwijl de oude Israëlieten het meer zagen als ‘een Worden’ – letterlijk als: Ik zal zijn zoals Ik er zijn zal.

Dat mogen we ook in gedachten houden als we opnieuw beginnen. Het is een weg waarin je stap voor stap – en meestal met vallen en opstaan – voortgang maakt. Verandering is een *worden*, niet een *zijn*. Daarbij helpt het ook te weten dat dat proces vaak buiten ons omgaat. Het leven gaat zijn eigen gang met ons, ook in positieve zin. Het Leven met een hoofdletter.

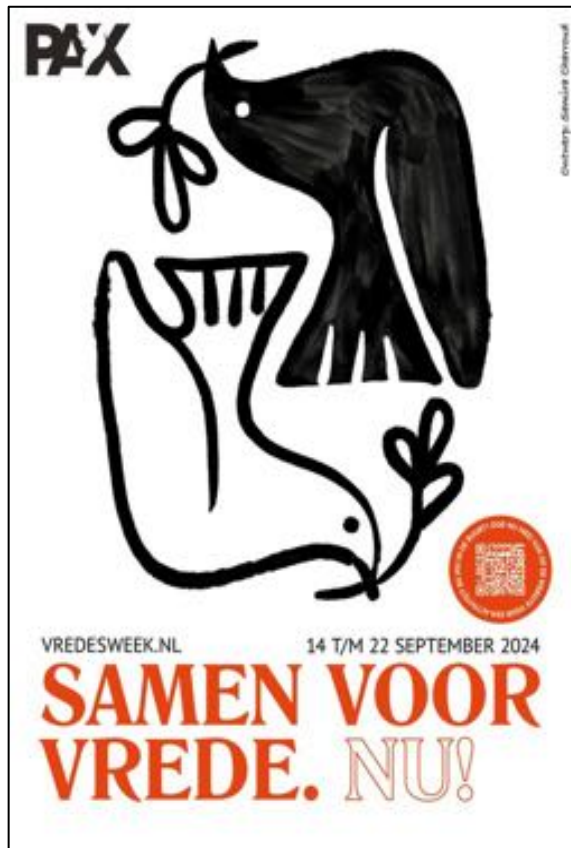
Over dat geheimenis zal het ook gaan in de filosofiekring. Daarin lezen we dit seizoen het boek *Overweldigend* van Frits de Lange. De ondertitel is: ‘Leven met wat je niet in de hand hebt’. Ik heb deze kring in het jaarprogramma *Dansende denkers* genoemd, omdat dat uiteindelijk de kern is, denk ik: leren dansen met het leven.

Terugdenkend aan het zwembad waar ik me ergerde aan de vele zwemmers in het bad. Ik ben er anders naar gaan kijken en probeer nu juist te genieten van die vreemde mengeling van mensen voor en naast me in

het water. Wat eerst ergernis opriep, roept nu verwondering op – soms. ‘Omdenken’ heet dat. Ook een mooie vertaling van *metanoia!*

Wens jullie een inspirerend nieuw seizoen met veel nieuwe inzichten!

ds. Karl van Klaveren

Wat is er allemaal te doen in de Vredesweek 2024?

Sinds 1967 organiseert PAX ieder jaar in september de landelijke Vredesweek. Samen met duizenden mensen in Nederland laten we zien dat het anders kan. Iedereen kan iets doen voor vrede ...!

Met de Vredesweek laten we zien dat er ondanks alle droevig stemmende berichten over oorlogen, vluchtelingen en groeiende polarisatie, ook heel veel mensen zijn die verlangen naar vrede en verbinding en zich daar dagelijks voor inzetten.

Ongezien gebeuren er allerlei bijzondere en mooie dingen. Niet groot en onmogelijk, maar klein en dichtbij ... zo óók bij ons in Zoetermeer waar het Interlevensbeschouwelijk Overleg Zoetermeer (ILOZ) het hele jaar door verbindende en inspirerende activiteiten organiseert.

Er is maar één land ... de Aarde
Er is maar één volk ... de Mensheid
Er is maar één geloof ... de Liefde

Vredesnaald

Elke *vrijdagavond* is er een (nu nog) kleine groep mensen die wandelt van de Vredesnaald naar de Vredesboom. Een uiting van betrokkenheid bij de brandhaarden in onze wereld. De organisatie hiervan is in handen van ‘Vrouwen zingen voor Vrede’. Aanloop om 19.55 uur. Start wandeling om 20.00 uur. Einde vóór 20.30 uur. W-E-L-K-OM

Compassieloop

Op *zaterdag 14 september* organiseert het ILOZ de ‘Compassieloop’. Om 13.00 uur zal burgemeester Michel Bezuijen deze Compassieloop officieel starten. Het betreft een symbolische wandeling langs gebedshuizen – Huizen van Compassie – in Zoetermeer m.m.v. van ‘Vrouwen zingen voor Vrede’. Start/finish bij de Vredesboom op het Dobbe-eiland (vlakbij restaurant Puurr). Aanvang 13.00 uur en einde om 15.00 uur.

W-E-L-K-O-M én neem iemand mee ...!

Vredeslabyrint

Zaterdag 21 september om 14.00 uur is er de mogelijkheid om het Vredeslabyrint te lopen in de Adventskerk.

Voor meer informatie en aanmelding zie het bericht verderop in deze Nieuwsbrief.

Vredesviering

Op **zondagochtend 22 september** gaan we met elkaar in gesprek over wat wij nodig hebben om in vrede te leven met de ons omringende wereld én hoe wij mild kunnen blijven in deze veeleisende tijd. Uiteraard zingen wij liederen van Oosterhuis.

Van de website *Nieuw Wij* (2016)

“Er staat een bord bij de kerk op de Keizersgracht: ‘Orlando gedenken, steek een kaarsje aan in de kerk’. Ik loop de trap op en ga naar binnen. Er ligt een boek waarin geschreven kan worden. Er klinkt zachte muziek. Op de tafel voor in de kerk ligt een regenboogvlag. Daarvoor staan op een spiegel kaarsjes, aangestoken door mijn voorgangers. Ik loop naar voren, pak een kaarsje en steek het aan bij de kaarsen die al branden. Een daad van niets. Een volkomen machteloos gebaar, tegenover ieder mens die meent met een wapen zijn waarheid te moeten opleggen. Tegelijk besef ik het dat dit het dus is. De andere kant van vrijheid heet kwetsbaarheid. Ze zijn onlosmakelijk verbonden. Waar de kwetsbaarheid verdwijnt is de vrijheid in het geding. Waar stemmen de overhand krijgen dat we ons meer

moeten beschermen en bewapenen wint het wantrouwen en de angst.

De enige remedie hiertegen is
onze kwetsbaarheid oefenen.
Zinloze kaarsen opsteken.
Onbekenden groeten op straat.
Gastvrijheid blijven oefenen.
Niet meegaan in de verharding.
Cynisme geen kans geven.
Dat soort zinloze dingen.”

Onderweg naar meer vrede in en tussen mensen ...

met een hartelijke groet,
Toon Vessies

Lopen door het Vredeslabrynt

In het kader van de Vredesweek is er op zaterdagmiddag 21 september de gelegenheid om in de Adventskerk aan het Wilhelminapark een labrynt te lopen. Voor degenen die nog niet eerder kennis hebben gemaakt met een labrynt is de volgende informatie misschien interessant.

In tegenstelling tot een doolhof, waarin je keuzes moet maken tussen verschillende paden, heeft een labrynt een enkel pad dat je via een aantal wendingen leidt naar het centrum van het labrynt en vervolgens weer terug naar buiten. Je zou kunnen zeggen dat je in een doolhof je weg verliest en in een labrynt je een (innerlijke) weg vindt.

Labrynten komen in vrijwel alle culturen voor en zijn over de hele wereld te vinden. In Frankrijk, Italië, Scandinavië en het Verenigd Koninkrijk, liggen eeuwenoude labrynten in het landschap, de paden worden gevormd door grote en kleine stenen. In de Pyreneeën zijn labrynten te vinden op grottekeningen diep onder de grond. In Pakistan vind je afbeeldingen van

het labyrint in moskeeën. In de cultuur van de Pima en Hopi Indianen is het labyrint eveneens een bekend verschijnsel. Ook in Nederland liggen er op verschillende plaatsen labyrinten. In Friesland ligt een labyrint van zwerfkeien uit de Steentijd en bij IJsselstein kun je door een labyrint van wilgen lopen. Op het plein voor de Jacobuskerk in Den Haag is in verschillende kleuren steen ook een klein labyrint gelegd.

Het bekendste labyrint in Europa ligt in de kathedraal van Chartres. Het heeft buitengewoon ingenieuze vorm met veel bochten, van oudroze steen, hier en daar uitgehold door de vele pelgrims die eeuwenlang (zelf op knieën) erdoor heen zijn gegaan.

Er zijn tegenwoordig veel mensen die zich verdiepen in dit fenomeen en zij oefenen zich in het aanleggen van tijdelijke labyrinten. Zo kun je bijvoorbeeld op het strand met een stok een labyrint tekenen in het zand. Voorbijgangers kunnen er dan doorheen lopen, totdat de vloed het weer laat verdwijnen. Het is ook mogelijk om met touw een labyrint te vormen en neer te leggen in bijvoorbeeld een kerkzaal. Dit heb ikzelf een aantal keer gedaan en telkens leverde dat nieuwe ervaringen op.

Het lopen van het labyrint gaat het beste als je je kunt laten leiden door je eigen innerlijke melodie. Het volgen van je eigen tempo vergroot je ontvankelijkheid. Dat kan lastig zijn als je met meerdere mensen het labyrint loopt. Je haalt mensen in, en komt mensen tegen. Het lopen van een labyrint is dan ook tegelijkertijd een oefening in rekening houden met elkaar. Net als in het echte leven, moet je stapjes opzij doen, en toch proberen je eigen pad te vervolgen.

Het lopen kun je eventueel verdelen in drie etappes:

- De heenweg naar het midden toe staat dan in het teken van loslaten. Loslaten betekent ook ruimte maken: je wordt ontvankelijk voor nieuwe dingen. Het bereid je voor op de tweede etappe, het verblijf in het midden.
- Staande in het centrum van het labyrint ontvang je. Bijvoorbeeld nieuwe inzichten en gedachten, een heilzame stilte van binnen, of contact met de bron.
- Tijdens de derde etappe, de terugweg, neem je mee naar buiten wat je hebt gevonden. Het is de weg van het toelaten.

Maar het is ook mogelijk om zonder bepaalde gedachten te lopen en gewoon te ervaren wat het labyrint je oplevert.

Wat? Lopen door het Vredeslabyrint

Wanneer? **Zaterdag 21 september** om 14.00 uur de gezamenlijke start

Waar? Adventskerk, Julianalaan 3, 2712 CB Zoetermeer

Kosten? 5 euro

Nieuwsgierig geworden? Graag vooraf aanmelden bij Annet Rombout: anrom@ziggo.nl

Vraaggesprek met het gebouw ‘de Adventskerk’

In 2025 is het 75 jaar geleden dat de Adventskerk werd ingewijd. Om het gebouw aan het woord te laten heb ik een interview aangevraagd. Na wat aarzelingen werd dit verzoek ingewilligd.

Hoe vindt u het om volgend jaar uw 75 jarig jubileum te vieren?

Nou, persoonlijk vind ik mijn leeftijd niet zo heel bijzonder hoor. Vergeleken met de andere kerken hier in de buurt kom ik nog maar net kijken, dat is ook wel te zien aan mijn bouw. In feite ben ik sober gebouwd zonder veel ornamenten die je veel in oudere kerkgebouwen ziet. Maar ik ben tevreden. Ik vind mijn verhoudingen goed kloppen en ik krijg veel complimenten over mijn akoestiek. Ik voel mij bijzonder gelukkig wanneer er mooie muziek in mijn ruimte klinkt en weerklinkt. Verder ben ik ook wel een beetje trots op mijn beide ronde ramen. Het raam aan de voorkant heeft nog de originele uitvoering en het raam aan de achterkant is geschonken door één van de leden. Dat vind ik een inspirerend en kunstzinnig raam waar de zon mooi doorheen schijnt.

Zijn er momenten geweest de afgelopen jaren die u zich nog in het bijzonder herinnert?

Nou die zijn er zeker, teveel om op te noemen. Maar over het algemeen kan ik zeggen dat momenten waarbij verdieping plaatsvindt tussen mensen en het Onzegbare, ik mij het meest vervuld voel. En dat gebeurt gelukkig regelmatig en op allerlei verschillende manieren.

In de stilte komen vaak gedachtes van bezoekers naar boven die mijn dak ontstijgen. Zoals u weet ben ik van huis uit vrijzinnig dus ik neem waar zonder oordeel. Ik denk dat dit mijn geheim is.

Ik kan ook genieten van wijze woorden die klinken, van ontmoetingen tussen mensen, van gelach, maar ook van diepe ontroering. En als er sprake is van verdriet hoop ik door mijn muren en dak wat troost te bieden.

In die zin is het een voorrecht om een gebedshuis te zijn, wat niet wegneemt dat er soms ook vergaderingen plaatsvinden die ik liever niet aanhoor. De laatste tijd gaan die nogal vaak over de kosten van mijn onderhoud en dan voel ik mij bezwaard, ik ben niet graag tot last. Maar helaas komt ouderdom met gebreken.

Heeft u een boodschap aan uw bezoekers?

Waar ziet u mij voor aan? Ik ben een gebouw door mensenhanden gemaakt, dus ik weet mijn plaats. Juist door mij bescheiden op te stellen hoop ik ruimte te bieden aan alle mensen die mij bezoeken, aan alle muziek die in mij klinkt, aan alle woorden die in mij worden uitgesproken. Zelfs aan alle

dwalingen, botsingen, discussies en geschillen die nou eenmaal bij de mensensoort voorkomen.

Juist door vrijzinnig open te staan voor al mijn bezoekers probeer ik een geest uit te stralen die misschien af en toe een glimpje heilig is. Mag ik dat zo formuleren? Hierbij wil ik het graag laten, wellicht heb ik al teveel gezegd. Laat u zichzelf uit? Let even op de deur bij het weggaan, die klemt een beetje.

Annet Rombout

Pastoraat

Indien u dit wenst, kunt u contact opnemen met het pastoraal team van de Adventskerk via:

- Mevr. Marja Hofman-de Groot, tel. 079-3520430
- Dhr. Toon Vessies, tel. 06-30398712

Eeuwigheidszondag (herdenking van de overledenen)

In november zullen wij onze overledenen herdenken tijdens een speciale herdenkingsdienst. Onze eigen voorganger Karl van Klaveren zal voorgaan tijdens deze speciale dienst op zondag 10 november in de Adventskerk. Eerst zullen de overleden leden en belangstellenden van de Adventskerk met name worden genoemd en voor ieder van hen zal een kaarsje worden aangestoken.

Hierbij wordt ook een moment van stilte in acht genomen. Daarna is er gelegenheid voor elke kerkbezoeker om zijn of haar eigen overleden dierbaren te herdenken door middel van het aansteken van een waxine-lichtje. Na afloop van deze kerkdienst zal de Bijbel symbolisch worden gesloten.

Jolande Annema

Bloemen

Hallo allemaal,

hiermede wil ik jullie heel hartelijk bedanken voor de prachtige bos bloemen die ik op Pinksterdag mocht ontvangen voor mijn verjaardag. Ik ben hier heel blij mee en kan zeggen dat dit mooie boeket nog lang heeft staan te gloren. Ik ben met de kinderen en kleinkinderen op 2e Pinksterdag naar Avifauna geweest en het was weer een TOP dag.

Hartelijke groet,
Erica Gunzel-van der Straten

Kerkdiensten VCGZ

Meestal vinden de kerkdiensten plaats op de tweede en vierde zondag van de maand en bovendien op enkele feestdagen. Alle kerkdiensten beginnen om 10.30 uur, tenzij anders is aangegeven in het rooster.

<i>Datum</i>	<i>Voorganger</i>	<i>Organist</i>	<i>HVD</i>
15-09-24	Geen dienst		
22-09-24 Afsluiting Vredesweek	Dhr. T. Vessies	Dhr. W. Ruitenberg	Nog in te vullen
29-09-24	Geen dienst		
06-10-24	Geen dienst		
13-10-24	Ds. K. van Klaveren	Dhr. W. Ruitenberg	Nog in te vullen
20-10-24	Geen dienst		
27-10-24	Da. M. van Zoest	Dhr. J. Dekkers	Nog in te vullen
03-11-24	Geen dienst		
10-11-24 Herdenking overledenen (Eeuwigheids- zondag)	Ds. K. van Klaveren	Dhr. J. Dekkers	Nog in te vullen
17-11-24	Geen dienst		

24-11-24	Da. L. Lafeber	Dhr. W. Ruitenber	Nog in te vullen
01-12-24	Geen dienst		
08-12-24 2e Advent	Ds. K. van Klaveren	Dhr. W. Ruitenber	Nog in te vullen
15-12-24 3e Advent	Da. M. Kwant	Dhr. J. Dekkers	Nog in te vullen
24-12-24 Kerstavond meditatie 20.00 uur	Dhr. T. Vessies en Mevr. S. Stolwijk	N.v.t.	N.v.t.
25-12-24 Kerst 10.30 uur	Nog in te vullen	Dhr. J. Dekkers	Nog in te vullen

Activiteiten VCGZ

U kunt een uitgebreide beschrijving van de inhoud van onderstaande activiteiten vinden in ons jaarprogramma 2024-2025, of elders in deze nieuwsbrief en ook via onze website www.vcgz.nl

<i>Dag</i>	<i>Datum</i>	<i>Activiteit</i>	<i>Locatie</i>	<i>Tijdstip</i>
Maandag	16-09-24	Krant op tafel	Adventskerk	15.00 uur
Dinsdag	17-09-24	Strandwandel- gesprekken	Houtrustkerk	14.00 uur

Zaterdag	21-09-24	Lopen in het Vredeslabyrint	Adventskerk	14.00 uur
Maandag	23-09-24	Creatief bijbellezen: Openbaring	Adventskerk	19.30 uur
Maandag	30-09-24	Gaudi: dichter in steen	Adventskerk	20.00 uur
Zaterdag	05-10-24	Leven in aandacht	Adventskerk	09.30 uur
Zaterdag	05-10-24	Ledenraadpleging VCGZ; voor leden en donateurs	Adventskerk	14.00 uur
Maandag	07-10-24	Dansende denkers	Adventskerk	15.00 uur
Maandag	07-10-24	Dansende denkers	Adventskerk	20.00 uur
Maandag	14-10-24	Wat is gnostiek?	Adventskerk	15.00 uur
Dinsdag	15-10-24	Strandwandel- gesprekken	Houtrustkerk	14.00 uur
Maandag	21-10-24	Creatief bijbellezen: Openbaring	Adventskerk	19.30 uur
Zaterdag	02-11-24	Leven in aandacht	Adventskerk	09.30 uur
Maandag	04-11-24	Wat is gnostiek?	Adventskerk	15.00 uur
Maandag	11-11-24	Dansende denkers	Adventskerk	15.00 uur

Maandag	11-11-24	Dansende denkers	Adventskerk	20.00 uur
Maandag	18-11-24	Creatief bijbellezen: Openbaring	Adventskerk	19.30 uur
Dinsdag	19-11-24	Strandwandel- gesprekken	Houtrustkerk	14.00 uur
Maandag	25-11-24	ALV (Algemene Ledenvergadering) VCGZ	Adventskerk	tijdstip nader te bepalen
Maandag	02-12-24	Krant op tafel	Adventskerk	15.00 uur
Zaterdag	07-12-24	Leven in aandacht	Adventskerk	09.30 uur
Maandag	09-12-24	Palestijnse christenen in Bethlehem	Adventskerk	20.00 uur
Maandag	16-12-24	Dansende denkers	Adventskerk	15.00 uur
Maandag	16-12-24	Dansende denkers	Adventskerk	20.00 uur
Dinsdag	17-12-24	Strandwandel- gesprekken	Houtrustkerk	14.00 uur
Dinsdag	24-12-24	Meditatie op Kerstavond	Adventskerk	20.00 uur

Hartelijk dank aan alle inzenders van bijdragen aan
deze nieuwsbrief!

Eindredactie nieuwsbrief
Karl van Klaveren en Jolande Annema

Website van de Adventskerk
www.vcgz.nl

Bankrekeningnummer
van de VCGZ:
NL 07 INGB 0003 1665 56